

## SELF REGULATORY ORGANIZATIONS AS A PART OF THE CONCEPT OF DEVELOPMENT OF NON-BANK FINANCIAL INSTITUTIONS

**Abstract.** The article investigates the existence and functioning of the self-regulated institution of the financial market, including the sector of non-bank financial institutions. The purpose of this paper is to develop recommendations for the strengthening of the role of self-regulated organizations in the financial market. The article also set out a critical analysis of scientific peer entity and purpose of these market participants, unfolding debate about the need of self-regulated of the financial market. The characteristics of the activities of these market players in Ukraine, highlighted their problems, and proposed measures to strengthen their role in the financial market. Some of them deserve special attention: the development and adoption of the Law of Ukraine «About the self-regulated organizations of the financial markets», which should be the main principles of the activities of self-regulated organizations; procedure definition delegating authority to self-regulatory organizations to oversee the integrity of competition in the financial markets, including through the development and implementation of codes of professional ethics, the right to apply measures of influence; preparation and enforcement of the conditions of admissibility of financial services to investors and other users; promotion of self-regulatory organizations with the participation of insurance and guarantee funds, which should provide additional protection for the rights of investors and consumers of financial services. At present, this problem is relevant for credit unions and insurance companies.

**Keywords:** financial market, a self-regulatory organization, non-bank financial institutions.

*Стаття надійшла до редакції 10.10.2014*

УДК 330.322 : 338.432

**Марина Олександрівна Тонюк\***

## ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ В КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

**Анотація.** Висвітлено проблеми інвестиційної діяльності в агропромисловому виробництві. Розглянуто сутнісно-змістовне наповнення поняття інвестиції. Проаналізовано динаміку й сучасний стан інвестиційного забезпечення підприємств аграрного сектору, впровадження інвестиційних проектів корпоративними об'єднаннями і компаніями. Запропоновано заходи щодо залучення інвестицій в аграрну сферу економіки України, зокрема в Київську область.

**Ключові слова:** інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційний клімат, аграрні підприємства, аграрний сектор економіки.

\* **Марина Олександрівна Тонюк** – канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», [tonyukv@list.ru](mailto:tonyukv@list.ru)

**Вступ.** Інвестиційна діяльність є важливою передумовою структурної перебудови економіки та підвищення її конкурентоспроможності, дієвим важелем розвитку ринкових відносин і розв'язання економічних і соціальних проблем. Формування сприятливого інвестиційного середовища, активізація інвестиційної активності, накопичення інвестиційних ресурсів і їх концентрація на пріоритетних напрямках розвитку економіки стає ключовим завданням сучасності. Несприятливий інвестиційний клімат в Україні, що нині спостерігається, зумовлений нестабільністю політичної ситуації, швидкою мінливістю економічного середовища, нечіткістю правової системи, високим рівнем корупції, проблемами встановлення прав власності, недосконалістю законодавства у питаннях захисту міноритарних акціонерів, низьким рівнем доходів громадян. До стримуючих чинників інвестиційної діяльності в Україні слід віднести також високий рівень тіньової економіки, що становить нині майже 50 %; ризик експропріації «брудного» капіталу, рейдерські захоплення підприємств, адміністративні перешкоди, складність системи ліцензування видів діяльності.

Проблема посилюється й існуючою структурою інвестицій, 75 % яких спрямовується на підприємства III технологічного укладу, 20 % — IV і лише 4,5 % загального обсягу інвестицій — у V технологічний уклад, властивий новій постіндустріальній економіці. Замість нарощування передового виробництва, існуюча структура інвестицій спонукає до його подальшого відставання. У цих умовах технологічні уклади вищих рівнів, які повинні виконувати функцію заміщення масових ресурсів якісними, не забезпечують технологічного розвитку [1; 2]. У зв'язку з цим економічне зростання набуває кількісної ознаки. Спостерігається збільшення обсягів виробництва при зниженні якісних показників і рентабельності підприємств. Природно, що це екстенсивний, витратний тип економічного розвитку.

Інвестиціям присвячена велика кількість наукових праць. Вчені трактують інвестиції як різні види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються інвестором в об'єкти підприємницької діяльності для отримання прибутку [3]; прийняття рішень про довгострокове ризикове вкладення коштів в активи підприємства [4]; вкладення капіталу з метою його подальшого зростання при відмові від поточного споживання заради збільшення споживання в майбутньому [5]; процес, орієнтований на платежі та підприємницька дія, яка в різні моменти часу спонукає до грошових потоків (виплат і поступлень), причому цей процес починається з виплати [6]. Проте нарощення капіталу має бути достатнім для компенсації інвестору відмови від використання власних коштів на власні потреби у поточному періоді, забезпечення винагороди за ризик, повернення втрати від інфляції у майбутньому невизначеному періоді [7]. Притаманними для інвестицій є норма чистого прибутку, яку підприємці розраховують отримати від вкладень, і ставка проценту [8].

Інвестиції розглядають у двох площинах — фінансовій як активи, кошти, що вкладаються в господарську діяльність з метою отримання доходу, та економічній як видатки на створення, розширення, реконструкцію і технічне переоснащення основного та оборотного капіталу. Ряд авторів інвестиції поєднують з інвестиційною діяльністю, трактують їх як «інвестиційні операції», що рівнозначно інвестиційним процесам, Суб'єктами інвестиційного процесу є суб'єкти економіки — підприємства, організації ринкової інфраструктури, домогосподарства,

держава. Розрізняють інвестиції у фізичні, грошові, нематеріальні активи, інвестиції в реальні об'єкти, що є характерною ознакою індустріального суспільства, та фінансові інвестиції — постіндустріального.

Закон України «Про інвестиційну діяльність» визначає інвестиції як усі види майнових і інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інші види діяльності, у результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект. З терміном інвестиції взаємопов'язане поняття «інвестиційна діяльність» — вкладення інвестицій і практичних дій з метою одержання прибутку й (або) досягнення іншого корисного ефекту [9]. Інвестиційна діяльність полягає в практичному освоєнні інвестицій. Це комплекс заходів і дій фізичних і юридичних осіб, що вкладають свої засоби (у майновій, фінансовій, чи матеріальній формі) з метою одержання прибутку. Такий зміст цього терміну в основному відповідає міжнародному підходу до уявлень про інвестиційну діяльність як процесу вкладення ресурсів (благ, майнових й інтелектуальних цінностей) з метою одержання прибутку в майбутньому.

Сутність інвестиційної діяльності та її змістовне наповнення свідчить про системну єдність процесів формування та використання інвестиційних ресурсів, що зумовлена моделлю інвестиційної галузевої політики і направлена на соціально-економічний розвиток системи, ефективність якої забезпечується стратегічним інвестиційним менеджментом.

За економічним змістом інвестування являє собою капіталоутворення. Цей процес включає просте відтворення вартості спожитого у виробництві основного і оборотного капіталу та його примноження. Відшкодування спожитого капіталу здійснюється за рахунок заново створеної вартості, а примноження капіталу за рахунок частки отриманої доданої вартості. Відповідно у системі розподільчих відносин функціонуючого підприємства виділяють два джерела інвестиційних ресурсів — внутрішні та зовнішні. Низька рентабельність більшості українських підприємств спонукає до пошуку і залучення зовнішніх джерел інвестиційних ресурсів, формування сприятливого інвестиційного клімату. Збільшення обсягів інвестицій забезпечує поступове підвищення темпів економічного зростання.

**Постановка задачі.** Успішний розвиток підприємств аграрного сектору економіки потребує масштабного й ефективного інвестиційного забезпечення. Проте власні, залучені та позикові інвестиційні джерела сільськогосподарських товаровиробників недостатні для задоволення їх інвестиційних потреб. Іноземні інвестиції в підприємства аграрного сектору економіки залучаються в обмежених обсягах, а їх частка в загальних вкладеннях наразі незначна.

Досягнення позитивних зрушень у цьому напрямі найбільшою мірою залежить від використання місцевих можливостей інвестування. Проте такі можливості в більшості областей і територій обмежені. Розв'язання масштабної проблеми інвестиційного забезпечення розвитку підприємств сільського господарства і села, яка має національне значення, потребує консолідації зусиль усіх ланок і сфер виробництва, соціуму, органів державної влади та управління економікою.

**Результати.** Інвестиції, як джерело фінансування підприємств аграрного виробництва, є передумовою ефективної роботи галузі й забезпечення продовольчої незалежності країни. Обсяги інвестування у підприємства аграрного сектору економіки України на початок 2012 р. становили 47,1 млрд грн, у т. ч. 14,6 млрд грн — у підприємства сільського господарства (10,1 млрд грн за рахунок

власних коштів) і 32,5 млрд грн — у підприємства харчової промисловості. Частка капітальних інвестицій у підприємства сільського господарства склала 5,5 % їх загального обсягу в економіку країни. У 2012 р. на фінансування підприємств АПК було виділено коштів на 47,7 % більше, ніж 2009 р., але на 23 % менше порівняно з 2011 р. Фактично було профінансовано 81,8 % від затвердженої суми (порівняно зі 100 % фінансуванням 2011 р.).

За даними Мінагрополітики та продовольства України у 2012 р. із загального обсягу державного фінансування за основними бюджетними програмами розвитку підприємств АПВ частка Київської області становила 3,8 % порівняно з 17,1 % у 2011 році. Загальний обсяг бюджетного фінансування агропромислового комплексу Київської області скоротився більше ніж удвічі — від 700,7 до 302,4 млн грн, обсяги видатків загального фонду — у 4 рази (від 293,2 до 71,3 млн грн), спеціального фонду — від 407,6 до 231,1 млн грн. Відповідно зменшилося фінансування конкретних програм розвитку аграрних підприємств. Так, фінансова підтримка суб'єктів господарювання через механізм здешевлення кредитів скоротилася порівняно з 2011 р. у 3,2 рази і 2012 р. становила 56,9 млн грн.

Переважна більшість сільськогосподарських товаровиробників не мають можливості самостійно фінансувати масштабні інвестиційно-інноваційні проекти. Відсоткові ставки за банківськими позиками високі. Державний бюджет дефіцитний. Держава не може підтримувати інвестиційно-привабливі підприємства аграрного сектору. Набуває актуальності надання державою гарантій потенційним інвесторам.

Частка інвестицій у підприємства сільського господарства Київської області скоротилася від 19,5 % у 2005 р. до 7,1 % у 2012 р. Водночас обсяг інвестицій за цей період зріс на 65,3 %, а з урахуванням інфляції зменшився на 18,8 %.

Порівняно з 2005 р. на 71,8 % зросли обсяги інвестицій в основний капітал у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів, а з урахуванням рівня інфляції вони скоротилися на 15,6 %. Частка цих видів діяльності у загальних обсягах капіталовкладень харчової і переробної промисловості скоротилася на 28,5 в.п. (табл. 1).

Протягом 2000–2012 рр. спостерігається тенденція введення в дію птахофабрик, загальна потужність яких досягла 26,7 млн голів птиці. Нарощуються потужності з виробництва хлібобулочних виробів, переробки м'яса та молока. Проте вищий рівень інвестиційної привабливості харчової та переробної промисловості забезпечений за рахунок виробництва напоїв, олії і тютюнових виробів.

Гострою залишається проблема інвестиційного забезпечення розвитку малих і середніх сільськогосподарських підприємств, а також особистих селянських господарств. Щодо великих агропромислових об'єднань корпоративного типу, то кошти для інвестиційної діяльності вони залучають шляхом розміщення акцій на міжнародних біржах. На організованому національному фондовому ринку, який становить лише 10 % ринку цінних паперів, відбувається здебільшого формальна реєстрація угод з цінними паперами, зокрема аграрних підприємств, а не їх реальне виконання. На неорганізованому ринку зазвичай укладаються угоди з так званими «смітними акціями» — цінними паперами неіснуючих або збанкрутілих підприємств, які не мають ніякої цінності. Через брак удосконаленої системи реєстру вони залишаються в обігу та використовуються у нелегальних фінансових схемах [10].

Таблиця 1

## ІНВЕСТИЦІЇ В ОСНОВНИЙ КАПІТАЛ АГРАРНОГО СЕКТОРУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ, МЛН ГРН

| Показник                                                            | Рік  |      |       |       |      |       |       |       | Середній темп приросту |
|---------------------------------------------------------------------|------|------|-------|-------|------|-------|-------|-------|------------------------|
|                                                                     | 2005 | 2006 | 2007  | 2008  | 2009 | 2010  | 2011  | 2012  |                        |
| Усього                                                              | 4519 | 7032 | 12658 | 16921 | 9955 | 12445 | 17158 | 20367 | 1,240                  |
| з урахуванням інфляції                                              | 4519 | 6300 | 9726  | 10630 | 5569 | 6381  | 8414  | 10008 | 1,120                  |
| Сільське господарство, мисливство та лісове господарство            | 881  | 1198 | 989   | 1462  | 890  | 960   | 1193  | 1456  | 1,074                  |
| з урахуванням інфляції                                              | 881  | 1073 | 760   | 918   | 498  | 492   | 585   | 715   | 0,971                  |
| Частка, %                                                           | 19,5 | 17,0 | 7,8   | 8,6   | 8,9  | 7,7   | 7,0   | 7,1   | —                      |
| Промисловість                                                       | 1253 | 1977 | 3188  | 4970  | 3163 | 2569  | 2342  | 6706  | 1,271                  |
| з урахуванням інфляції                                              | 1253 | 1771 | 2450  | 3122  | 1769 | 1317  | 1148  | 3295  | 1,148                  |
| у т. ч. виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів | 524  | 589  | 978   | 1139  | 478  | 723   | 616   | 900   | 1,080                  |
| з урахуванням інфляції                                              | 524  | 528  | 751   | 715   | 268  | 371   | 302   | 442   | 0,976                  |
| Частка від вкладень у промисловість, %                              | 41,9 | 29,8 | 30,7  | 22,9  | 15,1 | 28,1  | 26,3  | 13,4  | —                      |

Джерело: Розраховано за даними Державної служби статистики [11].

Київська область має усі можливості для взаємовигідного й ефективного міжнародного співробітництва, що підтверджується діяльністю понад 800 спільних підприємств у різних галузях і сферах виробництва. В області постійно реалізуються заходи щодо подальшого збільшення інвестиційних надходжень в економіку шляхом активної роботи, спрямованої на створення сприятливого інвестиційного клімату і стимулювання інвестиційної діяльності підприємств та організацій. За період 2010–2012 рр. в аграрній сфері реалізовано інвестиційних проектів загальною вартістю понад 1 млрд дол. США (табл. 2). Станом на 01.01.2013 р. на стадії впровадження знаходились 58 інвестиційних проектів, 15 з яких спрямовані на будівництво молочних комплексів, 8 — свинокомплексів, 7 — овочесховищ, 5 — зернових елеваторів, 7 — підприємств харчової промисловості.

Таблиця 2

## ВПРОВАДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ У КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ, 2010–2012 РР.

| Інвестор                                  | Обсяг інвестицій, млн дол. США | Очікувані результати                                                                                                                  | Місце реалізації проекту  |
|-------------------------------------------|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| 1                                         | 2                              | 3                                                                                                                                     | 4                         |
| Компанія «Столичний комфорт» (Україна)    | 170                            | Будівництво оптового ринку сільськогосподарської продукції «Столичний», (4 тис. робочих місць)                                        | Києво-Святошинський район |
| ТОВ «Комплекс «Агромарс» (Данія, Україна) | 170                            | Забійний цех потужністю 9 тис. гол. на годину, бройлерні ферми, потужністю 760 тис. гол. на рік, інкубаційний цех (400 робочих місць) | Вишгородський район       |

Закінчення табл. 2

| Інвестор                                               | Обсяг інвестицій, млн дол. США | Очікувані результати                                                                                                                                                                                           | Місце реалізації проекту                   |
|--------------------------------------------------------|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| 1                                                      | 2                              | 3                                                                                                                                                                                                              | 4                                          |
| ТОВ «Агро Холдинг» (Україна)                           | 75                             | Будівництво та реконструкція розподільчого комплексу зі зберігання свіжих овочів потужністю 72 тис. т. Введено першу чергу потужністю 14 тис. т. Введення другої черги потужністю 5 тис. т (100 робочих місць) | Ірпінський регіон, смт. Гостомель          |
| ТОВ «Нібулон» (Україна)                                | 50                             | Будівництво 2-х зернових елеваторів потужністю 150 тис. т, (200 робочих місць)                                                                                                                                 | Переяслав-Хмельницький, Тетіївський райони |
| Фермерське господарство «Кегичівське» (Україна)        | 45                             | Будівництво київського обласного хлібокомбінату потужністю 320 т/добу, (3500 робочих місць)                                                                                                                    | Васильківський район                       |
| ТОВ «Нива Переяславщини», (Великобританія)             | 16                             | Введено в дію черговий свино-комплекс № 4, (30 робочих місць) Будівництво свинокомплексу № 6 на 30 тис. гол. (100 робочих місць)                                                                               | Згурівський район<br>Баришівський район    |
| «Маревен Фуд Україна» (В'єтнам)                        | 30                             | Фабрика з виробництва продуктів швидкого приготування, (600 робочих місць)                                                                                                                                     | м. Біла Церква                             |
| ПП «Кока-Кола Беверіджес Україна Лімітед» (Нідерланди) | 26                             | Будівництво енергозберігаючої електростанції для забезпечення власного виробництва, (100 робочих місць)                                                                                                        | Броварський район                          |
| ТОВ «Перший столичний хлібозавод» (Україна)            | 15                             | Будівництво хлібокомбінату потужністю 130 т/добу, (110 робочих місць)                                                                                                                                          | Вишгородський район                        |
| «PepsiCo» (США)                                        | 15                             | Будівництво заводу дитячого харчування «Агуша», (58 робочих місць)                                                                                                                                             | Києво-Святошинський район                  |
| Фермерське господарство «Агро Трейд 2006» (Україна)    | 5                              | Введення в експлуатацію елеватора, потужністю близько 60 тис. т, (80 робочих місць)                                                                                                                            | Білоцерківський район                      |
| ТОВ «Баришівська зернова компанія», (Україна)          | 2,5                            | Будівництво корівника на 500 голів, (50 робочих місць)                                                                                                                                                         | Баришівський район                         |

У ринкових умовах господарювання сільськогосподарські товаровиробники переорієнтувалися на виробництво більш рентабельної продукції рослинництва. Підтримка підприємств галузі рослинництва повинна включати авансування сільськогосподарських товаровиробників через механізми форвардних закупівель, кредитування, застави, державного цінового регулювання та фінансових (товарних) інтервенцій на ринку сільськогосподарської продукції. Розвиток підприємств галузі тваринництва має здійснюватися шляхом державних виплат за

молодняк, відшкодування витрат на закупівлю апаратів індивідуального доїння та часткове відшкодування або фінансування на зворотній основі вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм, комплексів, цехів з виробництва комбікормів. Особливої уваги потребують питання контролю якості та безпеки продукції, підвищення рівня її конкурентоспроможності для виходу на міжнародний ринок, у т. ч. до країн Європейського союзу.

**Висновки.** Для залучення інвестицій у пріоритетні галузі економіки Київської області, якою залишається агропромисловий комплекс, необхідно насамперед зміцнити енергетичну базу, забезпечити поступове зростання ефективності сільськогосподарського виробництва, розвиток якого базується на подальшому розширенні масштабів зрошуваного землеробства, розвитку бюджетонаповнюючих пріоритетних галузей, удосконалення структури сільськогосподарського виробництва і розвитку переробної промисловості.

Значний імпульс і цілеспрямованість інвестиційному розвитку сільського господарства має надати ефективне державне регулювання цього процесу. Існуюча нині державна підтримка сільського господарства за рахунок бюджетних коштів лише частково змогла компенсувати втрати галузі від руйнівного диспаритету цін в міжгалузевих відносинах і ця допомога є вкрай недостатньою.

Процес покращення інвестиційного клімату та нарощення інвестицій в аграрній сфері стримує ряд чинників, найважливішими серед яких є: непослідовна і недосконала інвестиційна політика держави, в якій переважають принципи залишкового виділення бюджетних коштів; недосконалі механізми та схеми їх використання; нерозвиненість інноваційної інфраструктури, надмірний знос і відсутність умов не лише розширеного, а й простого відтворення основних засобів; несприятливі умови для розвитку малого бізнесу на селі; низька ліквідність інвестицій; невирішеність проблеми іпотеки; недостатнє фінансування заходів щодо будівництва доріг на селі; недосконалий механізм економічних відносин між галузями, що призводить до низької рентабельності капіталу та недостатньої інвестиційної привабливості аграрного сектору економіки.

Виваженість та ефективність державної зовнішньої інвестиційної політики в аграрному секторі має стати одним із пріоритетних напрямів виходу з виробничої, фінансової, техніко-технологічної та соціальної кризи, в якій функціонує аграрна економіка країни.

### **Література**

1. *Покришка Д.С.* Технологічна конкурентоспроможність економіки України на світовому ринку [Електронний ресурс] / Д.С. Покришка. — Режим доступу : <http://www.niisp.org/vydanna/panorama/>.
2. *Онишко С.В.* Критерії та механізм державної підтримки інноваційної діяльності [Електронний ресурс] / С.В. Онишко. — Режим доступу : [http://iee.org.ua/files/conf/conf\\_article5.pdf](http://iee.org.ua/files/conf/conf_article5.pdf).
3. *Шаповалова Т.Ю.* Аналіз сутності деяких категорій інвестиційної діяльності [Електронний ресурс] / Т.Ю. Шаповалова, Н.В. Фесенко. — Режим доступу : <http://www.kpi.kharkov.ua/archive. B0/2011/26/Schapova.pdf>.
4. *Пушенко К.О.* Управління реальними активами інвестиційного портфеля підприємства в умовах нестабільності [Електронний ресурс] / К.О. Пушенко. — Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua>.
5. *Сорока Л.М.* Економічна сутність інвестицій та теоретичні основи інвестування [Електронний ресурс] / Л.М. Сорока. — Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2888>.
6. *Юркевич О.М.* Інноваційне спрямування інвестиційного потенціалу фінансових інститутів / О.М. Юркевич // Фінанси України. — 2010. — № 10. — С. 81–86.

7. Інвестиції [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://ukrknighta.org.ua/ukrknighta-text/books/\\_book-612.htm](http://ukrknighta.org.ua/ukrknighta-text/books/_book-612.htm).
8. Захожай В. Статистика інвестиційної діяльності [Електронний ресурс] / В. Захожай, М. Кіт. — Режим доступу : <http://personal.in.ua/article.php?id=548>.
9. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. Відомості Верховної Ради України, 1991, N 47 (19.11.91), ст. 646
10. Сучасний стан та специфіка залучення вітчизняними агрохолдингами капіталу через фондову біржу [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2602>.
11. Статистичний бюлетень „Капітальні інвестиції в Україні» // Державна служба статистики, 2014. — 42 с.

### References

1. Pokrishka D.S. Technological competitiveness of Ukraine's economy in the global market [electronic resource] / D. S. Pokrishka.- Mode of access: <http://www.niisp.org/vydanna/panorama/>.
2. Onishko S.V. Criteria and mechanism of the state support of innovational activity [electronic resource] / S.V. Onishko. — Mode of access: [http://iee.org.ua/files/conf/conf\\_article5.pdf](http://iee.org.ua/files/conf/conf_article5.pdf).
3. Shapovalova T.Yu. Analysis of the nature of certain categories of investment activity [electronic resource] / T. Yu. Shapovalova, N. V. Fesenko.- Mode of access: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive.B0/2011/26/Schapova.pdf>.
4. Pushenko K.O. Management of the real assets of the companies investment portfolio in the conditions of instability [electronic resource] / K.A. Pushenko. — Mode of access: <http://www.economy.nayka.com.ua>.
5. Soroka L.M. The economic essence of investment and theoretical foundations of investing [electronic resource] / L.M. Soroka. — Mode of access: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2888>.
6. Yurkevich O.M. Innovative character of the investment potential of financial institutions / O. M. Yurkevich // Finance of Ukraine. — 2010. — № 10. — S. 81-86.
7. Investments [electronic resource]. — Mode of access: [http://ukrknighta.org.ua/ukrknighta-text/books/\\_book-612.htm](http://ukrknighta.org.ua/ukrknighta-text/books/_book-612.htm).
8. Zakhzhay V. Statistics investment [electronic resource] / V. Zakhzhay, M. Kit.- Mode of access: <http://personal.in.ua/article.php?id=548>.
9. About Investment Activity: Law of Ukraine of 18.09.1991 p. № 1560-XII. Supreme Council of Ukraine, 1991, N 47 (19.11.91), Art. 646
10. Current status and the specific of involvement capital through the stock exchange by domestic agriholdings [electronic resource]. — Mode of access: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2602>.
11. Statistical Bulletin «Capital investments in Ukraine» // State Statistics Service, 2014. — 42 sec.

### ИНВЕСТИЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ

**М.А. Тонюк**, канд. экон. наук, доцент  
кафедры экономики предприятий  
ГВУЗ «Киевский национальный  
экономический университет имени Вадима  
Гетьмана»

**Аннотация.** Отражены проблемы инвестиционной деятельности в агропромышленном производстве Украины. Рассмотрено сущностно-содержательное наполнение понятия инвестиции. Проанализирована динамика и современное состояние инвестиционного обеспечения предприятий аграрного сектора, внедрение инвестиционных проектов корпоративными объеди-



нениями и компаниями. Предложены мероприятия по привлечению инвестиций в аграрную сферу экономики.

**Ключевые слова:** инвестиции, инвестиционная деятельность, инвестиционный климат, аграрные предприятия, аграрный сектор экономики.

## THE INVESTMENT SOFTWARE OF THE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISES OF AGRARIAN SECTOR OF ECONOMY

**M.A. Tonyuk**, Ph.D., Associate Professor,  
SHEI «Kyiv National Economic University  
named after Vadym Hetman»

**Abstract.** The purpose of research is agroindustrial enterprises in the Kiev region.

The topic of research is the provision of investment of enterprises of the agricultural sector in the Kiev region.

The concept of investment, types of investment and its functions were examined.

The aim of research — to examine the concept of investment, types of investment and its functions, to analyze dynamics and the current state of the investment of enterprises of the agricultural sector in the Kiev region, implementation of investment projects and corporate associations and companies, to propose measures to attract investments in the agricultural sector of Ukraine's economy, especially in Kyiv region.

The results of the study — for investments in priority sectors of the Kiev region, which is agriculture, it is necessary first of all to strengthen the power base to ensure a gradual increase in the efficiency of agricultural production, development of which is based on the further scaling of irrigated agriculture, the development of priority sectors, improve the structure of agricultural production and development of processing industries. Prudence and efficiency of the state's foreign investment policy in the agricultural sector has become one of the priorities out of production, financial, technical, technological and social crisis, in which the country's agrarian economy operates.

**Keywords:** investments, investment activities, investment environment, agrarian companies, the agricultural sector of economy.